

Sygn. akt III AUa 1387/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Witkowski

Sędziowie: SSA Elżbieta Kunecka

SSO del. Marzena Mędrzejewska (spr.)

Protokolant: Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10-06-2014 r. sygn. akt V U 511/2013

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił wnioskodawcy W. J. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy, powołując się na przepis art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podał, że wnioskodawca udowodnił 6 lat, 3 miesiące i 3 dni pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat a na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił łącznie 28 lat, 3 miesiące i 3 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

W. J. urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 28 lat, 3 miesiące i 3 dni okresów składkowych ,nieskładkowych ,nie jest członkiem OFE.W dniu 12 lutego 2012r. osiągnął wiek emerytalny 60 lat. Ponadto organ rentowy przyjął za udowodnione 6 lat, 3 miesiące i 3 dni pracy w szczególnych warunkach i są to okresy od 22 maja 1970r. do 31 grudnia 1971r. i od 2 listopada 1981r. do 24 czerwca 1986r.

Wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. Zakład (...) w R. od 21 stycznia 1972 r. do 16 kwietnia 1974r. i pracował jako betoniarz, (w okresie od 26 stycznia 1973r. do 13 grudnia 1974r. odbywał zasadniczą służbę wojskową).

W okresie od 2 stycznia 1975r. do 31 grudnia 1975r. pracował w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) – Zakład (...) na stanowisku betoniarza.

W okresie od 1 stycznia 1976r. do 31 października 1981r. wnioskodawca ponownie zatrudnił się w Przedsiębiorstwie (...) w L. Zakład (...) w R. i pracował na stanowisku betoniarza. Zakład w R. zajmował się produkcją betonowych elementów: bloczków, płyt ogrodzeniowych, krawężników, łuków do przykrywania ciepłociągów, płyt betonowych tj. ścian. Wnioskodawca wykonywał te elementy. Na początku zatrudnienia pracował też przy załadunku i wyładunku betonowych elementów, pracę tę wykonywał ręcznie.

W okresie od 25 czerwca 1986r. do 30 czerwca 1987r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usług (...) w Z. na stanowisku betoniarza a w okresie od 17 sierpnia 1998r. do 31 grudnia 1998r., był zatrudniony w Jednostce Wojskowej (...)w Ś. na stanowisku palacza kotłów parowych i w tym okresie wykonywał prace nieautomatyzowane palacza i rusztowych kotłów parowych. W okresie od 1 lipca 1987r. do 9 lipca 1990r. oraz od 1 stycznia 1991r. do 30 września 1991r. i od 1 października 1991r. do 31 sierpnia 1992r. wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie (...) w L. Zakład (...) w R. na stanowisku posadzkarza – płytkarza i lastrykarza.

Mając powyższe ustalenia na uwadze Sąd Okręgowy uznał odwołanie wnioskodawcy za uzasadnione.

W uzasadnieniu Sąd powołał się na treść art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na art.32 tej ustawy i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r, Nr 8, poz. 43 ze zm.)wskazując, że jednym warunkiem przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, prócz osiągnięcia wieku 60 lat, okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 tej ustawy i nieprzystąpienia do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu Państwa, jest okres zatrudnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze.

Sąd wskazał na bezsporne okoliczności to jest ukończenie przez wnioskodawcę wieku 60 lat, posiadania na dzień 01.01.1999r. ponad dwadzieścia pięć lat okresu składkowego i nieskładkowego oraz fakt, że W. J. nie jest członkiem OFE. Sąd powołał się też, na możliwość wykazywania spornych okoliczności szeroką gamą środków dowodowych czego brak jest po stronie organu rentowego. Natomiast ustalenie przed Sądem faktu wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest związane żadnymi ograniczeniami dowodowymi.

Sąd zaliczył wnioskodawcy jako pracę w warunkach szczególnych pracę w Przedsiębiorstwie (...) w L. Zakład (...) w R.: od 21 stycznia 1972r. do 25 stycznia 1973r. na stanowisku betoniarza (od 26 stycznia 1973r. do 13 grudnia 1974r. odbywał zasadniczą służbę wojskową). Sąd uznał ten okres na podstawie dokumentów z akt osobowych wnioskodawcy, a jest to okres wynoszący 1 rok i 5 dni, oraz od 1 stycznia 1976r. do 31 października 1981r., również pracę betoniarza tj. 5 lat i 10 miesięcy. Oceniając akta osobowe wnioskodawcy oraz opierając się na zeznaniach świadka S. J. Sąd uznał, że wnioskodawca w w/w okresach zajmował stanowisko betoniarza, był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd powołał się na profil Przedsiębiorstwa (...) w L. Zakład (...) w R., które zajmowało się produkcją betonowych elementów: bloczków, płyt ogrodzeniowych, krawężników, łuków do przykrywania ciepłociągów, płyt betonowych tj. ścian. Wnioskodawca wykonywał te elementy. Na początku zatrudnienia wnioskodawca pracował też przy załadunku i wyładunku betonowych elementów, pracę tę wykonywał ręcznie ale w dokumentach wnioskodawcy brak jest danych, jakoby pracował kiedykolwiek w transporcie. Zdaniem Sądu wnioskodawca wykonując głównie prace betoniarskie mógł być kierowany do prac przy załadunku i rozładunku.

Sąd uznał też ubezpieczonemu jako pracę w warunkach szczególnych pracę w okresie od 2 stycznia 1975r. do 31 grudnia 1975r. w Przedsiębiorstwie produkcji (...) – Zakład (...) na stanowisku betoniarza i jest to okres 1 roku, nadto okres zatrudnienia od 25 czerwca 1986r. do 30 czerwca 1987r. – 1 rok i 6 dni w Przedsiębiorstwie Usług (...) w Z. na stanowisku betoniarza – na podstawie dokumentów z akt osobowych co daje łączne okresy pracy w szczególnych warunkach wnioskodawcy wynoszą 8 lat, 10 miesięcy i 11 dni.

Sąd przyjął, że wnioskodawca w tych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace betoniarskie o których mowa w wykazie A załącznika rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., dziale V, poz.4. Sąd też uznał wnioskodawcy jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach od 17 sierpnia 1998r. do 31 grudnia 1998r., (4 miesiące i 15 dni) to jest okres zatrudnienia ubezpieczonego w Jednostce Wojskowej (...)w Ś. na stanowisku palacza kotłów parowych ,który w tym okresie wykonywał prace nieautomatyzowane palacza i rusztowych kotłów parowych. Są to prace wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r., dziale XIV, poz.1. Oceniając materiał dowodowy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania ,że łącznie, po doliczeniu uznanego przez Sąd okresu do okresu uznanego przez organ rentowy, wnioskodawca wykazał łącznie 15 lat, 5 miesięcy i 29 dni.

Konsekwencją tak poczynionych ustaleń było uwzględnienie odwołania wnioskodawcy jako zasadnego i zmianę zaskarżonej decyzji ,na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się strona pozwana i zaskarżając powyższy wyrok z w całości zarzuciła mu:

-naruszenie prawa materialnego przez nieprawidłowe zastosowanie art. 32 i 184 ustawy z 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r, Nr 8, poz. 43, ze zm.),poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 05.03.2013r w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach,podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdza wykonywanie przez wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy w szczególnych warunkach,

- pkt.4 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ,poprzez jego błędną interpretację polegającą na przyjęciu,iż wnioskodawca w okresie od dnia 01.01.1976r do dnia 31.10.1981r stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace betoniarskie.

Wobec tak przedstawionych zarzutów strona apelująca,powołując się na zeznania wnioskodawcy i świadków w sprawie, wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji a także zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w przedmiotowej sprawie wymagał ustalenia czy W. J. wykonując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę na stanowisku betoniarza a następnie ślusarza narzędziowego zrealizował dyspozycję art. 184 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ma racje Sąd Okręgowy,który ,wbrew zarzutowi skarżącego,po dokładnym przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalił,że faktycznie wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności betoniarza.Sąd dokonał powyższego ustalenia w oparciu o dostępną dokumentację, zeznania świadka i materiał ten,zdaniem Sądu II instancji jest wystarczający do wywiedzenia wniosków skutkujących przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury.

W przedmiotowej sprawie dla oceny i ustalenia prawa wnioskodawcy do emerytury znaczenie miały przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r, Nr 153, poz. 1227) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Zgodnie z powołanymi

przepisami, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r emerytura przysługuje, jeżeli łącznie zostały spełnione następujące warunki:

- mężczyzna osiągnął wiek emerytalny, wynoszący, co najmniej 60 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy (na dzień 01.01.1999r) wynoszący, co najmniej 25 lat oraz ma udowodnione 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze, na stanowisku wykazanym w wykazie A przedmiotowego rozporządzenia .

W art. 32 ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej, zawarto ogólną definicję pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, obejmującą zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przy czym przez pojęcie „prace o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości” rozumie się prace o zwiększonym zagrożeniu lub wykonywane w utrudnionych warunkach, uznane za takie – co do zasady – przez przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

Należy jednak podkreślić, iż nie każda praca wykonywana w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych uprawnia do wcześniejszej emerytury. Przepisy przewidują ścisły katalog rodzajów takiej pracy, który został zawarty w załączniku do wymienionego rozporządzenia (wykaz A i wykaz B). W zależności od tego, do którego wykazu należy dany rodzaj pracy, różnie kształtują się warunki wymagane do uzyskania wcześniejszej emerytury. Przy ustalaniu długości okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach uwzględnia się tylko te okresy, w których praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Chodzi tu oczywiście o pracę należącą do podstawowych, określonych przez pracodawcę zadań pracownika, wykonywaną w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Przypomnieć należy, że pozwany organ rentowy uznał za udowodnione okresy pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach: od 22.05.1970r do 31.12.1971r w Wagonowni M. oraz od 02.11.1981r do 24.06.1986r w Zakładzie (...) w C., nie uznając pozostałych okresów pracy wnioskodawcy jako pracy w szczególnych warunkach.

Dokonując oceny materiału dowodowego Sąd powołał się między innymi na zeznania świadka S. J., który zeznał, iż pracował wraz z W. J. w Przedsiębiorstwie (...) w L. Zakład (...) w R.. Świadek ten wskazał, że wnioskodawca dwukrotnie był zatrudniony w tym Przedsiębiorstwie. W dacie rozpoczęcia przez świadka pracy w tym przedsiębiorstwie to jest w 1979r, wnioskodawca już tam pracował. Według świadka S. J. początkowo wnioskodawca pracował w transporcie przewożąc bloczki betonowe, krawężniki, ładował je na samochód. W późniejszym okresie pracy wnioskodawca robił bloczki betonowe, płyty ogrodzeniowe ciepłociągów. Świadek również zeznał, że Zakład (...) w R., ogólnie rzecz biorąc, zajmował się produkcją betonowych elementów, także płyt betonowych do stawiania budynków to jest ścian zewnętrznych i wewnętrznych. Analizując z kolei akta osobowe wnioskodawcy wynika niezbicie, że od 02.01.1975r do 31.12.1975r zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) jako betoniarz natomiast od 01.07.1987r do 30.09.1991r w Przedsiębiorstwie (...) w L.- Zakładzie (...) w R.. Akta osobowe wnioskodawcy zawierają dokumentację z obu tych jednostek ale na uwagę zasługuje kwestionariusz osobowy wypełniany przez wnioskodawcę przed przyjęciem do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w L.- Zakładzie (...) w R.. Wnioskodawca wpisał tam, że jako betoniarz pracował w okresie od 02.01.1975r do 31.12.1975r we wspomnianym Przedsiębiorstwie jak również w okresie od 01.01.1976r do 31.10.1981r kiedy to pracował w Przedsiębiorstwie (...) w L.- Zakładzie (...) w R., nadto W. J. w rubryce 9 „zawód” wpisał jako zawód wykonywany-betoniarz. Z kolei w kwestionariuszu osobowym z 27.05.1975r jako zawód wykonywany wnioskodawca wpisał betoniarz. Podobna sytuacja występuje z wpisem w kwestionariuszu osobowym z 22.06.1986r gdzie ubezpieczony wpisał zatrudnienie jako betoniarz w okresach: 01.12.1972-16.04.1974r, od 01.01.1975r do 31.12.1975r i od 01.01.1976r do 31.10.1981r. W świadectwie pracy z z 30.06.1987r z Przedsiębiorstwa Usług (...) również wpisane jest ostatnie stanowisko betoniarz, przy czym z akt osobowych wnioskodawcy z tego Przedsiębiorstwa wynika, że jako betoniarz pracował tam przez cały okres zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny uznał, że dokumenty te stanowią środek dowodowy dla wykazania charakteru pracy wnioskodawcy. Oceniając treść tych dokumentów Sąd Apelacyjny uznał je za w pełni wiarygodne z uwagi chociażby na fakt, iż 1975r czy 1987r wnioskodawca nie mógł znać przepisów obowiązujących od 01.01.1999r. Brak też jest podstaw do twierdzenia, że podane przez niego dane są fałszywe. Również organ rentowy takiego zarzutu co do treści dokumentów nie zgłosił. Dodatkowo Sąd pragnie zauważyć, że w umowie o pracę zawartej przez wnioskodawcę z Przedsiębiorstwem Produkcji (...) jest wpisane stanowisko, na jakie wnioskodawca został przyjęty do pracy – betoniarz. Podobna sytuacja dotyczy Przedsiębiorstwa (...) w L.. Istotnym jest również dokument w postaci skierowania wnioskodawcy do pracy w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w R., wystosowany przez Urząd Miejski w C. w dniu 14.07.1975r. Sąd, w ocenie Sądu II instancji okres zatrudnienia wnioskodawcy w tym Przedsiębiorstwie uznać należy jak pracę w szczególnych warunkach wymienioną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r, Nr 8, poz. 43, ze zm.) pkt.4 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia. Nadto ze świadectw pracy wystawionych przez te jednostki wynika, że wnioskodawca pracował tam stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd Apelacyjny pragnie wskazać, że dość bogata dokumentacja osobowa wnioskodawcy potwierdza jego charakter pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji prawidłowo uznał za udowodnione wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w okresach od 21 stycznia 1972r. do 25 stycznia 1973r. na stanowisku betoniarza (od 26 stycznia 1973r. do 13 grudnia 1974r. odbywał zasadniczą służbę wojskową), to jest okres wynoszący 1 rok i 5 dni, oraz od 1 stycznia 1976r. do 31 października 1981r., też od 25.06.1986r do 30.06.1987r w Przedsiębiorstwie Usług (...) – 1 rok i 6 dni, również na stanowisku betoniarza oraz od 2 stycznia 1975r. do 31 grudnia 1975r. w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) – Zakład (...) na stanowisku betoniarza i jest to okres 1 roku.

Łącznie w/w okresy wynoszą 8 lat, 10 miesięcy i 11 dni. Zatem, po doliczeniu tego okresu do okresu w/w oraz uznanego przez organ rentowy, wnioskodawca wykazał łącznie 15 lat, 5 miesięcy i 29 dni. Sąd II instancji w pełni akceptuje ustalenia dokonane przez Sąd I instancji, przyjmując je za własne.

Sąd Apelacyjny jednocześnie wskazuje, że w swojej apelacji organ rentowy powołał się na zeznania świadków i wnioskodawcy tymczasem w sprawie Sąd Okręgowy przeprowadził dowód jedynie z zeznań jednego świadka S. J..

W ocenie Sądu Apelacyjnego materiał dowodowy zebrany w sprawie wskazuje, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia prawa materialnego wskazanego w apelacji. Wnioskodawca w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych (§ 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia), co wynika z dokumentacji osobowej wnioskodawcy, której treść znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadka S. J. .

A zatem wnioskodawca W. J. legitymuje się wymaganym, co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych (§ 4 ust. 1 pkt 3 cyt. rozporządzenia) na dzień 01.01.1999r. Tym samym spełnił on wszystkie warunki nabycia prawa do emerytury, wymienione w treści art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r, Nr 153, poz. 1227), na co prawidłowo wskazał w swoim wyroku Sąd Okręgowy.

Wobec powyższego stanu sprawy Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji pozwanego organu rentowego jako bezzasadnej.